

Història de les Dones a l'Edat Mitjana

Codi: 100368

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OT	3	0
2500241 Arqueologia	OT	4	0
2500501 Història	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Helena Kirchner Granell

Correu electrònic: Helena.Kirchner@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Nuria Pacheco Catalan

Prerequisits

No n'hi ha

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és estudiar, a partir de diferents aspectes (família, matrimoni, patrimoni, església, classe social, treball i pensament) el paper de les dones en diferents èpoques entre el segle V i el XV i en diferents espais geogràfics i polítics del món occidental. Encara avui dia, la recerca històrica i la seva explicació es fa sense perspectiva de gènere. A més, la visió que ens han transmès els intel·lectuals, principalment d'església, d'època medieval, sovint exclou les dones o simplement està impregnada d'idees sobre el gènere femení excloents i degradants. Més escassos són els testimonis directes de dones i encara menys de les dones pageses o menestrals. Existeixen, però, àmplies possibilitats de recerca sobre la seva condició mitjançant la documentació generada per motius molt diversos: des dels textos de pensadors y analistes de la Bíblia fins als testaments o compravendes de patrimoni immoble. També des del punt de vista de l'arqueologia hi ha molt a fer i poca atenció prestada en general per part dels arqueòlegs. En general, els estudis històrics i arqueològics sobre gènere i dones s'han segregat respecte els temes de recerca i poques vegades queden integrats en el discurs historiogràfic.

Competències

Arqueologia

- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Història

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar de manera crítica els discursos divulgatius, especialment en relació amb la ideologia i els biaixos etnocèntrics i sexistes.
2. Analitzar les qüestions clau que permetin abordar l'estudi dels fenòmens històrics des d'una perspectiva de gènere.
3. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi.
4. Aprendre de manera autònoma.
5. Avaluar i resoldre críticament problemàtiques històriques pròpies de la història del gènere
6. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
7. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
8. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
9. Dominar la història universal de l'edat mitjana.
10. Examinar un passatge literari mediolati i connectar-lo amb les característiques pròpies del llatí medieval.
11. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
12. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
13. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
14. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
15. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
16. Interpretar i analitzar les fonts documentals.
17. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic.
18. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.

19. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
20. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
21. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
22. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
23. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
24. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
25. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.
26. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

- 1- Història i historiografia de les dones a l'edat mitjana. Els conceptes.
- 2- L'herència de les idees: la tradició cristiana.
- 3- Família, relacions de parentiu, matrimoni i patrimoni
- 4- Dones i església: monestirs femenins.
- 5- Dones instruïdes i nobles.
- 6- Dones i poder: comtesses, princeses i reines
- 7- Dones i treball: pagesia, comerç, artesanía.

Metodologia

Es faran classes magistrals, classes basades en comentaris de text i exercicis pràctics i presentacions orals dels alumnes.

Es pretén que la participació de l'alumnat, la discussió oberta i el debat orientin la dinàmica de les classes.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i comentaris de text a classe	86	3,44	1, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 23, 25
Tipus: Supervisades			
avaluació	25	1	2, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 25
Tipus: Autònomes			
treball individual i de grup	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 25

Avaluació

L'avaluació es basarà en una sèrie de comentaris de text (40%), un examen (30%) i una exposició oral individual sobre un dels comentaris (30%). Cal presentar totes les evidències per aprovar l'assignatura.

Per tal de fer mitjana entre les notes de les diverses evidències cal treure com a mínim un 5.

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat avaluat en un mínim del 66% de les evidències.

Si la nota mitjana de les evidències presentades no supera un 3,5 de nota, no hi ha possibilitat de fer la recuperació.

La recuperació consistirà en un examen que inclourà les dues primeres evidències i exclou la presentació oral.

Amb menys del 66% de les evidències es considerarà l'alumne NO AVALUABLE.

El plagi serà qualificat amb un 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
comentaris de text	40	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26
examen	30%	2	0,08	1, 2, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 23, 25
exposició oral	30	2	0,08	1, 2, 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15, 16, 21, 23, 24, 25

Bibliografia

A. M. Aguado ... [et al.], Textos para la historia de las mujeres en España. Cátedra, 1994

M. Aurell, Les noces del comte. Matrimoni i poder a Catalunya (785-1213). Omega, Barcelona 1998

B. S. Anderson, J. P. Zinsser (Eds.), Historia de las mujeres : una historia pròpia, Madrid, Crítica, 2000, 3a ed.

G. Duby y M. Perrot (Dir.), Historia de las mujeres en Occidente, capítulos españoles bajo la dirección de Reyna Pastor. Taurus, 2000.

M.M. Rivera, Textos y espacios de mujeres (Europa siglos IV-XV). Icaria, Cerdanyola del Vallès, 1990.

C. Segura (Ed.), La Voz del silencio I. Fuentes directas para la historia de las mujeres (siglos VIII-XVIII), Asociación Cultural Al-Mudayna, 1992.

C. Segura (Ed.), La Voz del silencio II: Historia de las mujeres: compromiso y método, Asociación Cultural Al-Mudayna, 1993

F. Thébaud, Escribir la historia de las mujeres y del género.; KRK Ediciones, Oviedo, 2013.

T. Vinyoles, Història de les dones a la Catalunya medieval. Eumo Editorial, Pagès Editors, leida, 2005.